

UEFA przenosi kongres z Białorusi do Szwajcarii. Decyzja podyktowana pandemią COVID-19 czy polityką?

Mieszko Rajkiewicz

13.10.2020

Analiza w skrócie:

- 24 września UEFA podjęła decyzję o przeniesieniu Kongresu swojego kongresu z Białorusi do Szwajcarii;
- Decyzja, przynajmniej oficjalnie, została podjęta w związku z sytuacją epidemiczną na Białorusi, jednak postawa UEFA każe zastanowić się, czy jej decyzja nie jest inspirowana motywami politycznymi;
- Tego typu sytuacja – przy zachowaniu wszelkich proporcji – przypomina proces, który spotkał RPA i wykluczenie sportowe tego kraju w trakcie polityki apartheidu;

24 września odbyło się posiedzenie Komitetu Wykonawczego Unii Europejskich Związków Piłkarskich, na którym – poza szeregiem decyzji dotyczących kwestii *stricto* sportowych oraz spraw organizacyjnych europejskich rozgrywek piłkarskich – podjęto również decyzję o przeniesieniu Kongresu UEFA zaplanowanego na marzec 2021 roku z Mińska do jednego ze szwajcarskich miast, najprawdopodobniej Genewy, o czym wspomniał prezes Polskiego Związku Piłki Nożnej Zbigniew Boniek.

Zbigniew Boniek ✓
@BoniekZibi

Decyzje Komitetu Wykonawczego UEFA

1. 5 zmian we wszystkich meczach w sezonie 20/21
2. Kongres UEFA 2 Marca 2021 roku przeniesiony z Mińska do Genewy
3. Eliminacje do MŚ [#KatarWC2022](#) - 3 mecze w marcu, 3 mecze we wrześniu, 2 mecze w październiku i 2 w listopadzie 2021

[Translate Tweet](#)

3:13 PM · Sep 24, 2020 · Twitter for iPad

22 Retweets 6 Quote Tweets 261 Likes

Natomiast sam komunikat UEFA w tej sprawie jest dość krótki oraz lakoniczny:

„Komitet zdecydował także, iż wszystkie spotkania organizacyjne UEFA w ciągu następnych sześciu miesięcy odbędą się w Szwajcarii ze względu na obecne restrykcje oraz w celu zmniejszenia obciążenia organizacyjnego działalności UEFA.

W związku z tym posiedzenia Komitetu Wykonawczego UEFA w grudniu 2020 i w marcu 2021 odbędą się w Szwajcarii, natomiast Kongres UEFA z marca 2021 również zostanie przeniesiony do Szwajcarii.”¹

Dla jasności należy wspomnieć, że nie wszystkie spotkania organizacyjne UEFA są Kongresami, a posiedzenie Komitetu Wykonawczego UEFA to nie ta samo kolegium. Spotkania zaplanowane na grudzień 2020 oraz marzec 2021 to gremia o mniejszej skali, natomiast w tym samym miesiącu kalendarz działalności UEFA zakładał organizację Kongresu, który odbywa się raz do roku, zazwyczaj na przełomie pierwszego i drugiego kwartału. Areną „europejskiego parlamentu piłki nożnej” w 2021 roku miał być Mińsk, gdzie po raz pierwszy miało się odbyć tak ważne wydarzenie natury organizacyjnej UEFA (a po raz drugi na terenie byłego ZSRR, gdyż w 2014 roku Kongres odbył się w Astanie).

Wracając do samej decyzji – jest ona wyjątkowo dwuznaczna. Z jednej strony została ona podjęta w dobie pandemii COVID-19, z drugiej zaś uchwalono ją po wyborach prezydenckich na Białorusi, które – łagodnie ujmując – były [kontrowersyjne](#). Wobec tych okoliczności, uznać trzeba, iż była to jednak decyzja inspirowana raczej motywami politycznymi, a pandemia, jakkolwiek brutalnie to nie zabrzmi, stanowi znakomity kamuflaż dla motywów, które doprowadziły do jej podjęcia.

Dla porządku i klarowności ująć to trzeba w punktach:

- UEFA uzasadnia decyzję niepewną sytuacją epidemiczną w Europie, choć paradoksalnie potrafi stworzyć procedury i logistykę kalendarza rozgrywek europejskich, które generują obszerniejszą skalę organizacyjną oraz powodują mobilność dużo większej liczby osób zaangażowanych w cały proces. Owszem, COVID-19 zdezorganizował wiele obszarów życia społecznego,

---

¹Twotriple-headersapproved for 2021 March and Septembernational team windows, <https://www.uefa.com/insideuefa/mediaservices/mediareleases/news/0261-107376966207-6a2ea096698b-1000--uefa-executive-committee-decisions/> (data dostępu: 2.10.2020)

przeniósł pracę wielu organizacji w przestrzeń on-line, jednakże decyzja o przeniesieniu Kongresu UEFA nie dotyczy przeniesienia jej do sieci wirtualnej, lecz o zmianie miasta organizatora. Czyli UEFA postanowiła zachować personalny charakter spotkań, co równie dobrze może być zorganizowane w każdym innym dobrze rozwiniętym mieście Europy. Czy to w kwestii organizacji pojedynczych meczów, całych turniejów lub właśnie spotkań organizacyjnych, UEFA zawsze narzuca własną logistykę i procedury, na co często kraje/miasta goszczące godzą się ze względu na prestiż tego typu wydarzeń pod egidą UEFA. Nie ma tutaj znaczenia, że spotkanie może odbyć się w Genewie² (co sugeruje prezes PZPN), ponieważ miasta-organizatorzy danego wydarzenia najczęściej akceptują warunki narzucone przez UEFA. Mińsk zapewne wypełniłby wszystkie niezbędne procedury.

- Kongres UEFA to spotkanie prezesów oraz sekretarzy generalnych wszystkich 55-ciu federacji piłkarskich zrzeszonych w jej ramach. Uwzględniając liczbę członków wszystkich delegacji, członków Komitetu Wykonawczego UEFA oraz osoby zaangażowane w organizację wydarzenia na miejscu, to liczba ta może wynieść około 150 osób – przy czym jest to raczej górna granica, która dla potrzeb logistycznych może zapewne być ograniczona. Przy zachowaniu odpowiednich procedur rygoru sanitarnego nie ma przeszkód, by w marcu 2021 roku zorganizować spotkanie, tym bardziej, że do tego czasu UEFA na pewno wypracuje schemat działania oraz zdobędzie niezbędne doświadczenie organizacyjne.

- Decyzja o przeniesieniu EURO 2020 została podjęta w marcu tego roku. Zapewne UEFA zakładała, że w marcu 2021 roku sytuacja będzie stabilniejsza, biorąc pod uwagę to, że EURO 2020 jest zaplanowane na czerwiec oraz lipiec przyszłego roku. Skoro projekt realizacji mistrzostw Europy jest nadal w fazie planowania, to czy różnica trzech miesięcy względem rozpoczęcia turnieju jest na tyle niepewna, iż trzeba przenieść

---

²Siedziba UEFA znajduje się w Nyonie, czyli w najbliższym sąsiedztwie administracyjnym Genewy.

organizację do innego miasta? A czy właśnie organizacja Kongresu w innym niż Genewa miejscu nie jest odpowiednim poligonem doświadczalnym w kwestii realizacji spotkań najwyższego szczebla UEFA? Wszak w ramach meczów EURO 2020 będą również odbywały się zebrania władz europejskiego futbolu.

- Dlaczego decyzja o przeniesieniu Kongresu z Mińska do Genewy zapadła akurat teraz? Informacje o nadciągającej drugiej fali COVID-19 docierały do opinii publicznej już kilka miesięcy wcześniej, a perspektywa na okres jesienno-zimowy dla całej Europy już od dłuższego czasu rysuje się najlepiej. Mimo to UEFA nie podejmowała żadnych decyzji dotyczących dalszego trybu własnej pracy, a organizacja Kongresu była nienaruszona.

- Tego typu decyzje nie dotyczą nigdy państw/miast, które są związane z UEFA również sponsoringowo oraz silnie kapitalizują działania UEFA. Białoruś i Mińsk do tej grupy nie należą. Dla przykładu: trudno wyobrazić sobie sytuację, w której (w przypadku niestabilnej wewnętrznej sytuacji polityczno-społecznej) UEFA przenosi Kongres z rosyjskiego miasta. Gazprom jest jednym z najważniejszych sponsorów europejskich pucharów, więc każdy gest negatywny w stronę Rosji nie ma prawa zaistnieć w tego typu sytuacji. Nie ma tutaj znaczenia również fakt, iż mowa tu o demokracji wadliwej.

- W 2019 roku odbyło się spotkanie Komitetu Wykonawczego UEFA w Baku przy okazji rozgrywanego tam finału Ligi Europy UEFA. Sprawa konfliktu o Górski Karabach wróciła na wokandę UEFA ze względu na [brak występu ormiańskiego piłkarza Henrikha Mkhitaryana w tymże finale](#). UEFA wówczas nie zdecydowała o przeniesieniu spotkania organizacyjnego w inne miejsce. Zamiast tego, organizacja ta wybrała milczenie, które często bywa równie symboliczne i donośniejsze niż zajęcie konkretnego stanowiska.

Zbyt wiele znaków sugeruje, iż decyzja podjęta 24 września była czymś więcej niż tylko decyzją spowodowaną pandemią koronawirusa. Moment, charakter, oraz forma zakomunikowania stanowiska UEFA sugerują wpływ wydarzeń powyborczych na

jego podjęcie. Obecna sytuacja na Białorusi i jej wewnętrzne problemy polityczne oraz społeczne wyraźnie inspirowały przyjęcie takiej postawy. Lakoniczny komentarz odnoszący się tylko do sytuacji epidemicznej jest korzystną zasłoną dla tej politycznej decyzji. Choć w przypadku Białorusi daleko jeszcze do sytuacji, w której to wydarzenia natury sportowej wpływają na rozwój wypadków wewnątrz danego kraju, to cała ta sprawa przypomina to co spotkało Republikę Południowej Afryki w dobie wewnętrznej polityki apartheidu, kiedy to wiele organizacji sportowych bojkotowało, wykluczyło, bądź zawiesiło RPA w prawach członka, co miało fundamentalny wpływ na rozwój wydarzeń w tym kraju (oczywiście przy udziale szeregu pozostałych czynników).

Naturalnie, całkowity bojkot kraju w organizacjach sportowych a przeniesienie Kongresu to zupełnie różny kaliber działań, niemniej któraś decyzja zawsze jest tą pierwszą. Sama ta decyzja na pewno nie wpłynie na sytuację wewnętrzną Białorusi, jednak bardzo ważna jest jej symbolika. UEFA – jako istotny uczestnik stosunków międzynarodowych (czy tego chce czy nie) i jedna z najważniejszych sportowych organizacji międzynarodowych – przyjęła stanowisko wobec Mińska i Białorusi jednoznacznie negatywne. Przy czym ta decyzja nie jest jedyną zapowiedzią potencjalnych reperkusji sportowych. Chodzi także o aresztowanie Jeleny Leuczanki, byłej reprezentantki kraju w koszykówce, która pojawiła się na protestach powyborczych. Każde tego typu zdarzenie dotyczące osoby publicznej generuje oburzenie społeczne, co jest reakcją raczej oczywistą. Niemniej jednak, w przypadku sportowca (w tej sytuacji dotyczy to znanej byłej reprezentantki kraju) potencjalne głosy wstawiennictwa międzynarodowych organizacji sportowych mogą spowodować efekt kostki domina. Do tego długa droga, lecz należy uważnie obserwować rozwój wypadków na Białorusi ze sportem w tle. Gesty i symbolika sportowców lub społeczeństwa w trakcie wydarzeń sportowych niekiedy mają takie samo znaczenie co decyzje polityków oraz inspirują postawy buntu.

Na zakończenie należy dodać, iż białoruski świat sportu coraz wyraźniej manifestuje swoje nastawienie wobec władzy Łukaszenki. W połowie sierpnia za pomocą swoich mediów społecznościowych jeden z największych talentów białoruskiego futbolu Ilya Shkurin poinformował, że póki Łukaszenka sprawuje władzę, on będzie

odmawiał występów w reprezentacji kraju. Takich gestów najprawdopodobniej w najbliższym czasie będzie można obserwować jeszcze więcej.

O AUTORZE

Mieszko Rajkiewicz

Specjalista z zakresu polityzacji i globalizacji sportu. Prowadzi badania dotyczące dyplomacji sportowej oraz znaczenia „soft power” we współczesnym sporcie.

Sfinansowano przez Narodowy
Instytut Wolności - Centrum Rozwoju
Społeczeństwa Obywatelskiego ze
środków Programu Rozwoju
Organizacji Obywatelskich na lata
2018 – 2030

JEŻELI DOCENIASZ NASZĄ PRACĘ, DOŁĄCZ DO GRONA NASZYCH DARCZYŃCÓW!

Z otrzymanych funduszy sfinansujemy powstanie kolejnych publikacji.

Możliwość wsparcia to bezpośrednia wpłata na konto Instytutu Nowej Europy:

95 2530 0008 2090 1053 7214 0001 tytułem: „darowizna na cele statutowe”.